

III. leto

V Gorici, listopad 1882.

II. zvezek.

SEDEMSTOLETNICA

rojstva

svetega očeta Frančiška.

III.

Svetniki božji niso vsegavedni;
Le Bog ve vse v nebesih in na zemlji,
Le Bog edini sebe in svoja dela
Popolnoma pozna in brez prikritja.
Svetniki pa spoznavajo, kar biva,
Spoznavajo Boga in lepoto božjo,
Ki nima kraja, mere ni primere,
Spoznavajo stvarjenje božje lépo,
Svetove razne, zvezde brezštevne,
In vse, kar na njih krasnega prebiva,
Spoznavajo nebeško domovino,
Kjer srečni imajo vekoma živeti,
Drug drugega spoznavajo v ljubezni:

To dolgo večnost dela kratkočasno,
Zveličanja to njihovega del je.

Ne bodi vam zatorej čudovito,
Ker niso še vsi sveti božji znani
Dušici, ki je ravno v raj dospela,
Ter dalje praša angelca na gori
Z lepó ga nagovárjaje besedo:
«Prihaja tretje vklanjat se stoletje
K očetinemu svitlemu prestolu;
Spređ nune grédo štiri; glej, kakó so
Lepé, lepé! povej, o angel moj mi,
Kedó ste prvi dve, ker ni mi njíju
Obleka znana; kakega je reda?»

In angel tak-le duši daje odgovor:
««Devica sveta, Klara Montefaljška
Je leva, ki León Trinajsti ravno
Vesoljni so jo Cerkvi pokazali,
Častitljivo s podobami terpljenja
Gospodovega v sercu čudovitem;
Na desni vdova rimska je, Franciška,
Ki angela je variha v življenju
Očitno vpričo videla in svitloba
Pri delu ji njegova je svetila
Po noči ko svetilnica nebeška.
Obe ste tretjerednega v začetku
Deržali se vodila, Klara potlej
Sprejela v samostanu avguštinjansko,
Franciška Benediktovo je dala
Tovarištvu Gospodu darovanih,
Ki v Rimu ga je sama vstanovila.
Zvesté vender ostali ste Francišku
Z ljubeznijo trenotek ne vhlajeno.»»

«Verjamemo, o angel naš prelepi,»
Dušica priterjuje radovoljno,
«Saj tukaj tudi kažete se hčeri
Z otroci poklanjaje se Francišku.
Povej mi pa, gdo drugi dve ste nuni,
Ki bližate za njima ko danici
Lepé se v beli jutranji meglici?»

««Klarisinji najslavniši za Klaro

Asiško to ste,»» angel odgovarja,
««Koleta je junakinja na desni,
Francozinja iz Korbíje v Pikardiji,
Ki matere je šestdesetiletne
Bila prečudovito dete — sveto,
Od mladega od ljubezni božje vneto.
In zrastevši po vslišani molitvi
In ličec prirojeno ljubeznjivost
S persteno barvo, zoperno, zmenjavši
Redovom je Francíškovim k povzdigi
In stari slavi srečno pripomogla. —
Polg njé pa Katarina gre Bolonjska;
Pred rojstvom napovedala ko sonce
Njo blaženemu očetu je Marija,
In res se je vse svoje dni svetila
V vseh čednostih Gospodu posvečene.
Zato so iz groba njenega še žarki
Z dišavo predirali čudovito,
Zato še zdaj na tronu veličastno
Teló je njeno videti v Bolonji.»»

«Še brate, ki za njima grejo v družbi,
Moj angel mili! rada bi poznala.»

«Španjola, duša draga! dva sta prednja,
Na desni mašnik Peter Regalat je,
Ki s plámenom telesnim je ljubezen
Gorela iz njega očitno mnoge krati.
«Gori!» so vpili okóličani v strahu,
«Gasít, gasít, rešimo bratom hišo!»
Ali ogenj božji ni prijel se strehe,
In v sredi njega ni svetnik izgorel. —
Ž njim, glej, se bliža Didak, brat ponižen,
Ki ajde spreobračal, neznabožce,
In lajik gvardijan je samostanu
Bil tam na otokih srečnih v sinjem mórju,
Kjer sonce vedno sije spomladansko
In prost koti kanarček mile mlade.»»

«Kedo pa so možje trije za njima,
Ki grédo krasni kaker trije kralji,
Samó da nad glavámi vsaki svojo
Imájo prelepó žarečo zvezdo?»

«Mogočni trije pridigarji laški
So to, misijonarji, kaker malo
Je pisanih v cerkveni zgodovini.
Na desni Bernardin je Senski slavní,
Ki Jezusovo nosi imé na persih,
Zapisano sè zvezdicami v žarkih;
Letó imé učé častiti negdaj
Je mesta spreobračal in dežele,
Je greh izganjal, čednosti zasajal
Po lepi domovini italijanski.»»

«Kedo pa je polg njega ta-le srednji,
Z razpeto ki v desnici je zastavo
Vevódi zmagovitemu podoben,
Ko slaven vrača z bojnega poljá se?»

«To véliki je Janez Kapistranski,
Vevóda res in srečen zmagovavec
V nebeškem kaker v zemeljskem pomenu.
On Lahom, Nemcem, Ogrom in Slovenom
Je pridigal, in vsem le po latinski,
Pa množice so vedele, kaj pravi,
Življenje božji vklanjale postavi.
On Turka je pobil pod Belim gradom
Z molitvijo in križem bolj ko z mečem,
Pogube rešil Avstrijo, cesarja,
Katolištvo nevarnosti grozeče;
Poldánji zvon spominja svet te sreče. —

Naposled mika levega te znati:
To sveti Jakob Marški je od Jakina,
Menih, ki v najostrejšem pokorjenju
In z délavnostjo združenim nevmorno
Doživel pet in osemdeset let je.
Kedo popíše, kaj prehodil zemelj,
Sešteje, kaj je duš pridobil raju!
Ne laško lé, tudi Ogersko ter Nemško,
Norvégija sè Švédijo, še Poljsko,
Slovensko malo, Češko, Bosna tožna
In mnoge druge slišale dežele
Iz ust besedo božjo so njegovih.
Zdaj v Nápolju leži mu truplo sveto,
Kerščanskemu še vedno mestu varstvo

Pred ognjem grozovitim in pepelom,
Ko v jezi ga Vezuvij gora bruha,
In zemlja pred razdraženo se trese.»»

Ko to pripoveduje dušam angel,
Svetniki očetu s prvimi pozdravi
So vsaki se posebej poklonili,
In blaženih obilo se število
Za njimi je pred tron vstopilo krasni,
Frančiškovi vseh treh redóv otroci,
Iz vseh stanov in národov dušice.
In v vseh imenu Janez Kapistranski
Lepó nagovori Frančiška :

«Oče !

Glej tukaj smo, ki tretje smo v tem kraju
Obhajali stoletje tvoje s tabo,
Zdaj petič zbrani kličemo ti slavo !

In «slava !» zazvoní po svetem rajú
Iz stotin ust, iz stotin serc ljubečih ;
Frančišek pa se modro zahvaljuje,
Vso slavo to vesel Bogu daruje.

In zopet se razstópijo svetniki
Na to, na óno stran, kaker poprejšnji ;
Zveličani se vstopijo za njimi,
Na desni mož, na levi ženskih venec
Doplétaje pred milim godovnjakom.

IV.

Na tronu dragem, démantnem Frančiška
Z dušicami še dalje glejmo z viška,
In radostno se prédenj zbirajoče,
V procesijah lepih prihajajoče.
Četerto zdaj se bliža mu stoletje ;
Keteri, glejmo, prvi njega cvet je ?

To Angela je sveta Dezencanska,
Ki v tretjem redu sperva pokorila
Nedolžna se, potem je uršulinsko
Gredó dišečo v Brešji zasadila
Na vert cerkvé katoliške bogati. —

Ž njo mašnik gre častitljiv v svoji slavi
 S pokoro grozovito pridobljeni;
 Španjolec to goreč je, sveti Peter
 Aljkántarski, Frančiškovemu redu
 Močán steber, mogočen prenavljavec. —

Za njima glej v erdeči zarji četo
 Gospodovih junaških bojevavcev;
 Enajst jih je, vsi v krasnih oblačilih,
 Vsi z venci na glavah, vsi paljme v rokah.
 To Górkumski so marterniki sveti,
 Ki vero svojo v Nizkih zemljah v Brili
 Sè smertjo so veseli poterdili:
 Miklavž s priimkom Pik, ki gvardijan je
 Častitljivi družini bil, Jeronim,
 Vikarij, iz Véрта v Horenski grofiji,
 Fan Emden Teodorik iz Amersforta,
 Nikázij iz Heze v Ljutiški škofiji,
 Iz Dánije devetdesetiletni
 Pobožni starček Vilehad, in Gotfrid
 Meljverenski in Antonij Vértski in drugi
 Hornárski Antonij in Briseljčan Frančišek,
 Naposled brata lajika ponižna,
 Iz Ashe Peter pa Kornelij iz Vajka.
 Za vero v pričujočnost v zakramentu
 Gospodovo resnično in doveršeno,
 Za vero, da glavar je Cerkvi papež,
 Brez stráha so prestajali terpljenje,
 Brez straha dali smerti so življenje.
 Sirovi krivoverci podavili
 So blage in še nad mrtvimi so pasli
 Divjaštvo svoje, ostudno razuzdano,
 Mej tem ko oni sprejemani veselo
 Vstopili v kraj so večnega plačila,
 In luč je slave rajske jih oblila.
 O, glejmo lé kako Frančišku vdani
 Poklanjajo se sveti frančiškani,
 In on kako vesel otrok je takih,
 Kakó želi si mnogo, mnogo enakih! —
 Mejtem za njimi prostor napolnilo
 Zveličanih neznano je število,

Zastopani so vsi trije redovi,
Zastopani so národi in stanovi,
In v vseh imenu pravi sveti Peter
Aljkántarski slovesno:

«Oče mili!

Glej tukaj smo, ki s tabo smo v tem kraju
Stoletje tvoje obhajali četerto;
Četertič zbranih zdaj čuj, slavni, slavo!»

In «slava!» zazvoni po svetem raju
Iz stótin ust, iz stótin serc ljubečih;
Francíšek pa se modro zahvaljuje,
Vso slavo to vesel Bogu daruje.

Nato gredoč po zgledu se poprejšnjih
Razstópijo zveličani in svetniki.

«A kaj pa to je, angel naš prelepi,
Tako zdaj duša mnoga poprašuje,
«Francíšku sedí mati na levici,
Na desni pa mu vedno stoji prazen
Še drugi stol; komu je pač namenjen?»

In angel dušam to pripoveduje:
««Na desni je Francíškovemu tronu
Pripravljen prostor Petru Bernardonu;
A mnogo sto let peče že se beden,
Ker ni sinú bil tolikega vreden.
Preveč je posvetnò bogastvo ljubil,
Zato bi večno skoraj bil izgubil;
Naposled mu je Bog izkazal milost
Gledé v zaslug Francíškovih obilost,
Izdihnil dušo z britkim je kesanjem
Nad slabim svojim djanjem in nehanjem,
In Bog ga je se čistit poslal v vice,
Ker milosti je Bog in Bog pravice.
Zdaj veste, h čemu desni stol, dušice!»»

A dalje še začetnice v modrosti
Nebeški poprašujo radovedno:
«Kakó pa more biti, da Francíšek
Očetovo neizmerno ve terpljenje,
Terpljenje zdaj že več ko šeststoletno,
In vender zadovoljen je v nebesih

In nič ne čuti britke bolečine,
Ki morala bi v sercu mu divjati
K roditelju ga v plámen pokopati?
Kakó, kakó je angel to mogoče,
Da srečen je, da vekoma ne joče?»

«Dušice mláde,» angel odgovarja,
«Z veličanje v nebesih je od Gospoda,
In toliko, da več ga stvar ne more
Ni zmanjšati, ni znatno pomnožiti.
Ljubezen namreč h bitju, ki je vaše,
Neskončnemu neskončna — kar neskončna
V človeštvu more biti — so nebesa.
Dodaj temu, kar nima konca, kar češ,
Nič več ni, odvzemi, nič ni manjše.
In v to ljubezen vsa vtopljena duša
Boga preljubeznjivega vživaje,
Bogu podobna to, kar on, le hoče,
Tako le, kaker on, vse vidi, sodi;
Vse dobre ljubi, hudi se ji studi,
Naj bil bi ji najljubši negdaj tudi.
In sreče ji to nič ne prikrajšuje,
Podobna ona v tem tudi Bogu je.
Bog ve, da otrok nemajhino število,
Njegovih, ki jih vstvaril je iz ljubezni,
Terpi neizmerne smertne bolečine.
In kaj terpi jih leta in stoletja!
In vekoma terpeli bodo mnogi
Zaverženi v peklenski brezen vbogi!
In Bog nesrečen ni, ne more biti,
Sicer bi Bog ne bil, sicer bi moral
Se v puh in prah in prazen nič zdrobiti.
Skrivnost je, duše, to, skrivnost velika —
Katoličan se ób njo ne spotika!»

V.

Drevó, ki iz zdrave raste korenine,
Ki zdrav mu sok pretaka se v sterženu,
Mladice leto vsako sadonosne

Poganja in spómlad vsako ná njih cvetje
Mlado razveseljuje gospodarja,
Naj pustil jih na starem terdnem deblu,
Naj vcepil jih na nóva je, naj v zemljo
Zapičil zmožne, da krepkó samé si
Poženejo globoke korenine
In zrastejo visoko v zrak vesele.
Tak prvi red je svetega Frančiška.
Poglejte tu čvetero pervo cvetje
Očetovega petega stoletja!
Z nové mladice starega drevesa
Je dvoje, dvoje z druge je, ki sama
V košato že drevó se je razrastla.
Služabni bratje štirje samostanski
So to, ki v mili bližajo se luči.
V rokàh imájo palice pastirske,
Pastirčki so bíli namreč v mladosti.
Dva srednja reformatovske sta veje,
Dva skrajna kapucinskega drevesa.
Na desni ta je Feliks Kantališki,
Ki v vbožni blizu Rima rojen koči
Je štirideset v redu let od hiše
Do hiše hodil milostinje prosit.
Na levi Serafin Montegranarski
Iz Marke je sloveče, ki še hlapčič
V Loret gredé na božjo pot čez reko
Potenco o spomladánski šel povodnji
Z nezmočenimi dvakrat je nogami,
In vsi nad čudom takim so stermeli.
Mej njima Sanfradéljski Benedikt je,
Zamorec etijopske korenine,
Od sužnjih rojen starišev v Sicilji.
Puščavnik tamkaj mnogo let v samoti,
Pozneje v samostanu bil vseh lepih
Je čednosti zgled bratom redovníkom.
Ž njim vstric pa gre Paskal — velikonočni,
Bajlón imenovan, iz Aragonje,
Ki dolgo časa ovčar je bil pobožen,
Vratar ponižen potlej samostanu. —

Ko angel dušam te svetnike kaže,
V priproščini pastirski ljubeznjive,
Za njimi, glej, se truma veličastna
Pomika proti očetinemu tronu.
Japanski pač so marterniki slavni,
To pričajo nam rane prežareče,
To križi, ki jih nosijo, častiti,
Obličje priča mnogih nenavadno.
Z otokov tihomorskih Filipinskih
Je prvega jih reda reformatov
Šestero, poglavar poslanstva Peter
Kerstnik s Frančiškom Blankom in Martinom,
Nazvanim od Vnebohoda, španjoli,
Duhovniki Gospodovi goreči,
Za njimi Filip Jezusov, akolit,
Iz Méhike, pa starišev španjolskih,
Mej bratoma, Frančiškom iz Perilje,
In v Indiji rojenim portugizom
Garsíjo Gundisaljvom. Vsi ostali
Domači tretjeredniki so, prvo
Svetosti cvetje v národu japanskem.
Lep pušljec! sedemnajst jih je vseh skupaj:
Frančiška dva in Pavla dva in Tomaža,
León in Joahím, Bonaventura,
Martin, Mihèl, Antonij, Peter, Kozma,
In Lúdivik in Gábriel in Janez.
Mej njimi Cerkev zlasti slávi Pavla
Susúkija in Meaškega Frančiška,
Ker nista bila lé, kaker vsi, vneta
Za Kristusovo vero, temuč v knjigah
Pobožnih tudi širila mej narod
Sta svoj jo vspešno; slavi tudi
Antonija ter Ludovika Ibarki,
In Gabriela Dviškega in Tomaža
Kosakija, ker vnétost in serčnost so
V mladosti taki nepričakovano
Kazali v martrah, groznih bolečinah
Do zdíhljaja poslednjega na križu. —
Za temi triindvajsetimi, glejte!
Še eden stopa marternik Gospodov;

Prekrasen kapucinskega drevesa
Je cvet, Fidelis sveti Zigmariški,
Sè Švabskega, v Grizóniji za náuk
Katoliški pobit od krivovercev.
Vesoljni kapucinske družbe negdaj
Glavar krepak in pridigar mogočen,
Lavrencij gre mu Brindiški na desni,
Na levi sveti Jožef Leoniški,
Te iste slavne s prejšnjima družine
In čverst glasnik besede božje enako.
On pridigati v Carjem gradu carju
Je Kristusa htel, velikemu turku,
A martre moral silne je terpeti
Zató, za nógo obešen in za róko
Nad ognjem, ki ga imel je zadušiti,
Tri dni brez jédi, brez pijače kaplje.
Z nebes poslan mladenič ga je rešil,
Nahranil ga, zacelil mu je rane
In z marterništva polnim zasluženjem
Verniti se mu velel v domovino.

O deteljica krasna kapucinska,
Lavrencij, Jožef, blaženi Fidelis,
Naprej pogumno k ljubljenega očeta
Častitljivemu, démantnemu tronu!
Za prave pripoznava vas sinove,
Če ravno red se vaš je častni ločil
Iz starega panjá ko nov roj mladih
Nevtrudno, vneto délavnih čebelic. —

A stari panj, deljen na dva že tudi,
Zató še ni oslabel do nemoči;
Poglejte ju, dva vélika svetnika!
Frančišek je Solán iz observance,
A Jožef Kupertinski konventualec.
Solanovo v Hispaniji je sonce
Se vzdignilo, v Ameriki sijalo
Divjim je peruanskim indijancem;
Ko zvezdica večernica ponižnost
Je Jožefova Italiji migljala,
Za večnim soncem pravo pot kazala.

Mej njima Hijacinta Mariskoti
Gre s tretjega dišeča roža verta,
Ki ščasoma prijetno zadišala
Po mlačnosti je v čednostih deviških,
In zdaj diši v nebesih na vse veke.

Za temi obširni prostor napolnilo
Zveličanih neznano je število
Zapisanih in ne na zemlji v knjigah;
Zastopani so vsi trije redovi,
Zastopani so narodi in stanovi,
In v vseh imenu amériški Francišek
Asiškega pozdravlja:

«Oče mili!

Glej tukaj smo, ki peto smo v tem kraju
Obhajali stoletje tvoje s tabo,
Zdaj tretjič zbrani kličemo ti slavo!»

In «slava!» zazvoni po svetem raj
Iz stótin ust, iz stotin serc ljubečih;
Francišek pa se modro zahvaljuje,
Vso slavo to vesel Bogu daruje.

Svetniki pa in zveličani po prejšnjih
Razstópijo se zgledu, prostor srednji
Pustivši prost naslednemu stoletju.

(Konec prih.)

Življenje svetega očeta Franciška.

Enajsto poglavje.

1224.

Sv. Francišek sprejme rane Kristusove.

Po slovesnem poterjenju vodila in reda svojega je prosil in dobil sveti Francišek od papeža Honorija III. dovoljenje k nenavadnemu obredu, s katerim je hotel obhajati veseli praznik rojstva Gospodovega v greškem gozdu. Govorili smo že o tej ginjaivi slovesnosti, ki je začetek zdaj po vsem katoliškem svetu razširjena

navade, da se o božiču postavljajo „jaselce“ tako po cerkvah našega reda kaker tudi doma po hišah, kjer pobožni stariši skerbe, da se jim nedolžni otroci odgoje v ljubezni do ljubega Jezusa, v ljubezni do njegove svete cerkve in častitljivih njenih praznikov in obredov.

Od milih jaselec betlehemskih pa je imel sv. Frančišek v kratkem priti s Kristusom na Kalvarijo. Po letu nato je šel pridigat v Folinj. Pri sebi je imel namestnika svojega, brata Elija. Ta je videl neko noč v prikazni častitljivega duhovnika, silno starega in vsega v belo oblečenega, ki mu je rekel: „Vstani, brat, in povej bratu Frančišku, da je že poteklo osemnajst let, kar se je odpovedal svetu in združil se s Kristusom. Samo še dve leti bo ostal pri življenju in potem bo nastopil pot vsega mesa, ker ga hoče k sebi Gospod.“ Sprejemši to naznanilo, se Frančišek nevtegoma odpravi iz Folinja; verne se k porcijunkuli in vzemši seboj čvetero svojih tovarišev, ki so mu bili najbolj domači, se vmakne na goro Verno, samotni kraj molitve in premišljevanja, ki mu ga je bil pred nekoliko leti podaril sloveči grof Kjuški, Roland Katanij. Omenjeni tovariši Frančiškovi so bili bratje Masej, Rufin, Angel in Leon. Njim je naročil, da naj skerbijo zanj v vseh rečeh ter mu ohranijo mir pred svetom. V tem samotnem, tistem kraju, je djal, da hoče otresti z nog ves posvetni prah, ako mu ga je še kaj ostalo na njih.

Ali hoté storiti le, kar bi bilo najbolj dopadljivo Bogu, dá odpreti v imenu svete Trojice knjigo svetih evangelijev, in ko se je to trikrat storilo, se je odperla knjiga vselej na tistih mestih, kjer se bere terpljenje Kristusovo. Iz tega je spoznal Frančišek, da ima terpeti sè svojim križanim Gospodom več kaker kedaj poprej. Tedaj je bilo meseca velikega serpana in Frančišek se je postil na čast svetega Mihela začensí post kaker po navadi po prazniku vnebovzeta Marijinega.

Ko je torej v tisti ljubi samoti ogenj ljubezni serafinske se vnemal v sercu njegovem, zgodilo se je okoli praznika povikšanja svetega križa, kar do tedaj ni videl svet, kar si tudi misliti nihče ni mogel, nikar upati, da bi se kedaj zgodilo. Neko jutro je molil Frančišek na stermini gore Verne ves vnet od neizrečene ljubezni do križanega Jezusa in v sladkem vsmiljenju se je čutil kaker spremenjenega v tistega, ki se je iz prevelike ljubezni do nas dal na križ pribiti. Kar se mu prikaže serafin sè šestimi perotmi, ki so obdajale podobo prelepega križanega človeka, ki je imel roke in noge raztegnjene na križ, in poznalo se je očitno, da je podoba Gospoda

Jezusa. Dve peroti ste se vzdigovali nad glavo, dve ste bile razpeti k letanju, dve pa ste pokrivali telo do nog. Ko je prikazen izginila, je ostalo Frančišku čudovito žarenje ljubezni v duši, na telesu pa so se mu prikazale še čudovitiše rane Gospodove vtisnjene v meso kakor pečat v mehak vosek. Na rokah in na nogah so mu bile namreč videti podobe žrebljev prav tako kakor jih je imel križani serafin v prikazni. Oboji udje so bili v sredi prebodeni s žreblji tako, da so jim glavice na dlanih in na stopalih okroggle in črne vun stale, konci pa so zakrivljeni in kakor zanetani moleli vun na nasprotnih straneh. Desna stran pa mu je bila kakor s sulico prebodena in z erdečim obraselkom obrobljena; kri je dostikrat tekla iz nje ter mu kervavila obleko.

Ta dogodba, sprejetje ran Gospodovih na gori Verni, je verunec v življenju svetega Frančiška. S temi prečastitljivimi znamenji je Kristus sam takorekoč podpisal in zapečatil vodila redov, ki jih je vstanovil sveti oče, ter njega samega tako povzdignil in sebi enakega storil, kakor ni bil prej nigdar noben človek povzdignjen in zenačen ž njim.

Da je sveti Frančišek rane Gospodove v resnici in očitno imel na svojem telesu, to je eden največih čudežev ljubezni božje, pa ob enem tudi eden najbolj gotovih in izpričanih dogodkov na svetu. Poslednji dve leti življenja njegovega so jih mnogi videli in doteknili se jih, po smerti pa so jih gledale in spoštljivo ljubile brezštevne množice. Leta 1226 je izdal brat Elija o smerti svetega očeta okrožnico, kjer pravi: „Ne dolgo časa pred smertjo je bil videti naš brat in oče križan, nóseč na telesu pet ran, ki so bile v resnici rane Kristusove; zakaj roke njegove in noge so bile prebodene s žreblji, ki so bili črni, in pod njimi so se videle rane. Stran pa mu je bila videti prebodena s sulico in dostikrat je tekla vun kri.“

Papež Gregor IX., nekdanji kardinal Hugolin, prijatelj in podpornik Frančiškov, je izdal v tej zadevi tri apostoljska pisma ali bule, katerih prva vsaj naj tukaj stoji po besedi preložena v slovenski jezik.

„Gregor, škof, služabnik služabnikov božjih, vsem vernim v Jezusu Kristusu, ki bodo videli to pisanje, pozdravljenje in apostoljski blagoslov!

Nepotrebno se nam zdi v tem pisanju vam razlagati velike zasluge, ki so svetega Frančiška, prečastitljivega spoznavavca, pri-

peljale v nebeško domovino, ker se bo težko našel verni, ki ne bi o njih popolnoma podučen bil. Ali primerno se nam zdi natančneje podučiti vas vse o posebni in čudoviti milosti, ketere ga je vrednega spoznal naš Gospod Jezus Kristus, ki je veličastvo in svetloba svetnikov. S tem mislimo rane, ki jih je po neki božji moči sprejel, dokler je živel, na nogah, rokah in na strani, in ki so mu ostale tudi po smerti. Zanesljivo znanje, katero smo si mi in naši bratje kardinali pridobili o tem, kaker o drugih njegovih čudežih, ki so vsi z najverjetnišimi pričami, z veljavnimi pismi dokazani, to nas je zlasti nagnilo, da smo ga s priterjenjem naših bratov kardinalov in vseh imenitnih duhovnikov, ki so bili tedaj okoli nas zbrani, v zapisnik svetnikov postavili. Ker je pa naša živa želja, da bi vsi verni to ko resnico spoznali, zato opominjamo in kličemo pobožna vaša čutila v našem Gospodu Jezusu Kristusu, nalágaje vam v odpuščenje vaših grehov, da vsemu, kar bi se vam vtegnilo nasproti reči, zaprite svoje uho in da posvetite temu ljubeznivemu spoznavavcu serčno pobožnost in češčenje, ki vas bo delalo Bogu dopadljive, da vas bo Gospod po njegovih prošnjah in zaslugah na tem svetu s časno srečo, na onem pa z večnim zveličanjem obdaril.

Dano v Viterbu 2. malega travna, enajsto leto našega papeštva.“ —

Leta 1254 je povedal papež Aleksander IV. v neki pridigi, ki jo je poslušalo več manjših bratov, mej njimi tudi sveti Bonaventura, da je videl svete rane sè svojimi očmi, ko je sveti Frančišek še živ bil.

Leta 1255 je ravno tisti papež Aleksander IV. v buli o svetosti in čudežih svetega Frančiška na vse škofo tako le pisal:

„Ker bi bila vseh teh čudežev prevelika versta, ako bi se ne omejili na kratek načert, zato hočem le tista občudovanja vredna znamenja bitkega terpljenja našega Gospoda, ki jih je neka nebeška roka vtisnila v telo svetnikovo, ko je še živel, pred oči vam postaviti. Bistre in pazljive oči so videle in gotove, občutljive roke so čutile, da je imel zaterdno v rokah in nogah dobro izdelane žreblje ali iz svojega lastnega mesa ali iz kake na novo nastale tvarine, ki jih je, da se ogne slavi in časti, ki bi mu jo bili izkazovali ljudje, skrival koliker je le mogel. In po smerti njegovi mu je videl vsakedo na strani odperto rano, ki je ni naredila človeška roka, podobno rani zveličarjevi, iz ketere je izviral cena odrešenja in skrivnostno znamenje zakramentov naših. Tako lepa in čudovita

znamenja pa morajo biti kristijanu obilen vir pobožnosti in za svete duše pri duhovnih gosteh katoliške cerkve neizrekljiva blaženost, ker nam daje zvesta vera na Jezusa Kristusa po tem spoznati, da se tisti, ki svoje meso sè vsemi slabostmi in poželjivostmi njegovimi iz proste ljubezni do njega križajo, vdeležiti morejo njegovega terpljenja, da si jih ne pelje k marterništvu tiransko preganjanje.

Sicer pa nikaker ni to tako, da bi z basenmi in pravljicami sami sebe zapeljevaje resničnost ran svetega Frančiška vam zagotavljali, ker imamo že davno popolno znanje o njih, ker nam je dal Bog, ko smo se še prištevali k hiši papeža Gregorja IX., našega prednjika, da smo bili v tesni zvezi se svetim možem. Zato ker se je treba dobro varovati, da se ne zanemari toliko znamenje varstva, kaker ga je Bog dal svetu s tako posebno milostjo nad osebo tega svetega spoznavavca: prosimo, svarimo in opominjamo vas resno ter vam vkazujemo s tem apostolskim pismom vsako leto na dan njegovega praznika spomin teh dragocenih zaslug obhajati, tistim ki so vam podložni, čudež teh ran očitno oznanjati ter jim gorečo pobožnost in češčenje te božje dobrote v serce vlivati, da bo sveti spoznavavec, ko bo vsmiljenja božjega za vse kerščansko ljudstvo in zlasti za tiste, ki se mu priporočajo, prosil, s prošnjami svojimi jim pridobil vse milosti, katerih sami ne morejo izprositi.

Zato naj se neha žaliti svetega Frančiška, ker je nosil na telesu znamenja zmage Jezusa Kristusa. Ako se pa kedo, priganjan od neumnega duha prederznega prisvojevanja, loti z bogokletnimi ustmi to določbo apostolskega sedeža ometati, ali s hudobnimi in strupenimi besedami čudež svetih ran ali kateri drugi čudež, ki se je po njem svetost blagoslovljenega spoznavavca v Cerkvi očitno pokazala, napadati: hočemo in vkazujemo, da naj predstojnik njegov takega ostro kazni, da ga nazaj pripelje k pravemu spoznanju, tako, da se po ostrem pokorjenju nauči znaprej zderžati se vsake kletvinje proti delam božjim. Nihče pa ne bodi tako prederzen in hudoben, da bi to pisanje, kjer je povedano, kaj prepovedujemo, kaj poterjujemo in kaj velimo, zamedel ali zaničeval. In ako bi komu na misel prišlo, da bi se mu sovražno nasproti postavil, vedi, da si bo nakopal nevoljo vsegamogočnega Boga in njegovih svetih aposteljnov, svetega Petra in Pavla.

Dano v Anagniji 29. listopada prvo leto našega papeštva.—

Tem zgodovinskim pričam bi mogli pristaviti še mnogo drugih, ako bi bilo treba. Da je sveti Frančišek v resnici imel rane

Gospodove na svojem telesu, to je tako gotovo, kakor da je v resnici na svetu bil. Sicer pa dandanašnji nihče, ki se sploh zmeni za take reči, nad resničnostjo ne dvoji; saj zdaj sv. Frančišek tudi ni več edini, ki je nosil na telesu ta čudovita znamenja ter je bila pozneje podobna prikazen premogočne ljubezni božje mnogokrat vestno in natančno preiskana, kakor jo tudi nad še živečimi osebami lahko opazuje ter se o resničnosti njeni z lastnimi očmi prepriča, komer je mari za to. Od časov svetega Frančiška do današnjega dne je bilo namreč gotovo več ko sedemdeset svetih in pobožnih oseb, po večem ženskega, nekoliko pa tudi moškega spola, ki so imele na sebi križne rane Gospodove, nekatere mej njimi tudi rane ternove krone in bičanja, in še zdaj jih živi nekoliko v najrazličnejših delih sveta: ena v Belgiji, ena v Italiji, ena v Jeruzalemu, dve v Ameriki, ena na Švicarskem, pa tudi pri nas na Slovenskem ena. Zadosti imajo torej prilike neverni učenjaki, prepričati se, da ni pri tem nobene prevare; da se kaj takega po navadnih natornih postavah ne more goditi, vsaki sam rad priterdi.

Dasiravno pa so bili potemtakem sčasoma mnogi v tem čudežu ljubezni božje podobni Frančišku, vendar se zato slava njegovih častitljivih ran ni izgubila ali pomanjšala, temuč le še zmirom bolj je rastla. Papeži so eden za drugim posebne pravice delili cerkvam, ki so se sčasoma sezidale na gori Verni in romarji so od vseh krajev hodili gori na božji pot. Tudi god vtisnjenja svetih ran se je brez skerbi že zgodaj začel obhajati, prvotno le v tamkajšnjih cerkvah; leta 1337 pa je določil vesoljni redovni zbor, da naj se praznuje v celem frančiškanskem redu in sicer tretji dan po prazniku povzdignjenja svetega Križa. Naposled je papež Pavel V. razširil ta praznik na vso Cerkev in povsod se torej dandanašnji ponavlja 17. kimavca prelepa molitev, s katero primerno sklepamo to poglavje:

Gospod Jezus Kristus, kateri si, ko je svet merzel postajal, da bi užgal serca naša z ognjem svoje ljubezni, v mesu preblaženega Frančiška terpljenja svojega svete rane ponovil: dodeli milostivo, da bomo po njegovih zaslugah in prošnjah križ brez nehanja nosili in vreden sad pokore obrodili, kateri živiš in kraljuješ na veke vekov. Amen.

Pravični iz vere živi.

V terpljenju.

Nihče te ne zna tako odločno vprašati, ali si dober kristijan ali nisi, kaker terpljenje. In tvoje obnašanje v terpljenju je jasen odgovor, ali živiš po veri ali ne. Upam toraj, da ti bo koristno, ako nekoliko pokažem, kako pravični kristijan terpljenje prenaša.

Vsak človek na zemlji ima svoje britkosti ali, kaker smo vaje ni reči, vsak ima svoje križe, večje ali manje. To je po splošnji skušnji tako vterjena resnica, da mi ni treba o tem še posebej besedi zgubljati. Le toliko naj omenim, da mnogi takrat, ko popisujejo človeško terpljenje in človeško gorje, radi nekoliko presiljujejo, ker premalo v poštrev jemljo mnogoverstno veselje in tolažilo, ki ga dobrotljivi Bog nam žalujočim pošilja v solzno dolino.

Terpeti tedaj mora vsak, neizrečeno velik razloček je le v tem: kako terpi. Nekristijan ali slab kristijan v britkosti obupuje in terpi z nejevoljo, terpi težko, terpi zastonj. Dobri kristijan pa, ki ima večkrat še večje križe, prenaša vse zopernosti pogumno in poterpežljivo, terpi celo z veselim srcem, in ne terpi zastonj.

Pravičnemu vera pove, da je vse terpljenje na zemlji nasledek greha, izvirnega pa tudi sedanjih grehov lastnih in tujih; upanje mu pravi, da terpljenje na zemlji le kratko terpi in da mu je obljubljeno tam neizmerno veliko povračilo, ki se ne da primerjati sedanji kratki britkosti; Ijubezen pa mu še razodene skrivnost, da ravno po terpljenju postane pravični naj bolj Jezusu podoben in dá mu tudi sladko zagotovilo, da Gospod ljubi tiste, ketere tepe.

S tem trojnim močnim orožjem oborožen se ne vstraši nikakešnega terpljenja, še veseli se ga, celo išče ga in si želi še večega. Kaker hrabri vojak prepevaje in ukaje hiti v boj za domovino, tako pravi vojščak Kristusov junaško in veselo sprejema terpljenje, brez katerega ne more priti v nebeško domovino,

Mlačni govori v terpljenju: „Kaj sem storil, da me Bog tako zelo tepe?“ Pravični pa premisli grehe, male in velike, ki jih je storil od prve mladosti, in hvaležen kliče: „Zasluzil sem, Gospod, kar terpim; le to mi dodeli, te ponižno prosim, da se tukaj spokorim, da mi v večnosti ne bo treba terpeti!“

O, kako vse drugače se vidi terpljenje onemu, kateri vere nima ali kateremu vera vgaša, kaker pa tistemu, kateri iz vere in po veri živi! Blager se mu, kedor iz lastne skušnje spozna resnico Jezusovih besed: „Moj jarem je sladak in moja butara je lahka!“

Mnogo reči je, katere pravičnemu kristjanu in zavednemu katoličanu breme lajšajo in jarem slajšajo. Pa zanašam se, da bo-
de tukaj zadostovalo, ako le eno samo omenim in v resen prevda-
rek priporočim: pogled na Jezusa križanega!

Lep se zdi pobožnemu katoličanu Jezus na gori Tabor, ne-
izrečeno lep se mu zdi po vstajenju, pri vnebohodu v nebeškem
veličastvu; pa vender mu šepeta ljubezen, da — če smem reči —
še lepši je Jezus na Oljiski gori terpeč, Jezus na križu v nedo-
povedljivih britkostih vmirajoč! In kedo drugi, kaker ljubezen do
terpečega Jezusa, je vkazala, da „simbol“ kerščanstva t. j. zname-
nje, po katerem se dober kristijan loči od slabega ali nikakeršne-
ga, bodi križ?

Bogoljubni kristijan si Jezusa skor že drugače ne more mi-
sliti, kaker na križu. In keder ga hoče britkosti peza na tla po-
tlačiti, tedaj ga vzdigne božja ljubezen na perutih svetih misli, da
hiti za Jezusom proti gori Kalvariji, in kar tam vidi mej dvema
razbojnikoma, ga vmiri in vtolaži, oh ne le vtolaži, temveč nedo-
povedljivo razveseli!

O sv. kralju Večeslavu se to le bere. Šel je enkrat v prav
merzli zimski noči bos okrog, da je po več cerkvah presveto Reš-
no Telo obiskoval in častil. Njegov spremljevalec se pritožuje, da
ga že presilno zebe. „Stopaj po mojih stopinjah“, mu veli pobožni
vladar, „upam da ti bode to pomagalo.“ In res! Služabnik začne
stopati po svetnikovih stopinjah in koj čuti, da iz zmerznjenih tal
puhti neka prijetna gorkota povsod, koder je sv. kralj stopal.

Glej, to je genljivi izgled vsih tistih pobožnih duš, katere
zvesto za Jezusom hodijo. Ako je že noga svetnikova tolik čudež
storila, da so zmerzla tla gorkoto dajala, vprašam vas, kaj bo pa
še le Jezus storil vsim tistim, kateri serčno zadenejo vsak svoj križ
na ramo in junaško za njim stopajo po tistih stopinjah, po katerih
je on hodil, ko je bil še na zemlji? Ljubeznjivi Jezus je kelih vse-
ga terpljenja že sam do dna izpil, nam je le še nekoliko grenkih
kapljic pustil. Ternje na poti proti nebesam je že njegove noge
ranilo in razmesarilo in si nad njegovimi nogami polomilo svojo
ostroost — za nas ni več tako zbadljivo. Nikedar te ne more zade-
ti toliko terpljenje, da bi tvoj zveličar ne bil še večega prestal.

Kaker je Jezus rekel, da bo svoje učence spoznal na tem, če se bodo ljubili, enako jih hoče spoznati na tem, če krotko in veselo terpijo: „Kedor hoče moj učenec biti, naj zataji samega sebe, naj vzeme svoj križ na ramo in naj hodi za menoj!“

Ta glas so verno poslušali vsi pravični vsih časov, in veselo so terpeli vsi, kateri so verovali, in ne le verovali, temveč po veri tudi živeli.

Aposteljni so veseli šli od sodnikov, ker so bili vredni za Jezusa terpeti. Sv. Pavel zagotavlja, da ne pozna nobene druge šole, kaker na gori Kalvariji sv. križ; nobenega družega učenika, kaker Jezusa križanega, rekoč: „Mislim sem namreč, da mi ne gre kaj družega vedeti mej vami, kaker Jezusa Kristusa in njegega križanega“. (1. Kor. 12.) On pravi, da ga nobena stvar na svetu tako ne veseli, kaker križ; na nobeno stvar ni tako ponosen, kaker na križ Jezusov: „Mene pa Bog varuj“, je pisal svojim ljubljnim Galačanom (6, 14), „mene Bog varuj, da bi se hvalil z družim, kaker s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa, po katerem je svet meni križan in jaz svetu“.

Koliko ljubezen do križa je imel sv. Peter, ki je s takim veseljem vmerl na križu! Ali pogledjmo še posebej sv. Andreja! Kaj stori, ko ga v smert obsodijo, ko zve, da bo križan? Ali se znabiti prestraši? se li trese? Oh ne! Čeravno že ves vtrujen starček, kar teče na tisti kraj, kjer ima biti križan. In ko križ zagleda, se ga v srece razveseli; pozdravlja ga, blagruje ga, objema ga. „Bodi mi pozdravljen“, pravi, „o dobri križ, ki so te udje Gospodovi olepšali, — dolgo sem hrepenel po tebi, — vroče te ljubim — neprenehoma iskal — vzemi me izmej ljudi in daj me nazaj mojemu Gospodu, da me po tebi sprejme On, ki me je na tebi odrešil“. Zdi se mu, da v življenju ni še okusil tolike sladkosti, kaker tista dva dni, ko je visel na križu. In ko so se ljudje-okrog njegaja jokali, ter je celo nevsmiljeni sodnik bil tako ginjen, da je hotel svojo obsodbo preklicati, — glejte, kaj stori sv. Andrej? Proti nebu se oberne in zdihuje: „Samo to edino te prosim, o Gospod, daj, da vmerjem na tem križu, nikar ne dopusti, da bi bil ž njega snet!“ Kolika ljubezen do križa!

In tako so zavoljo Jezusa Križanega rade terpele vse bogoljubne duše, celo vesele so bile in hvaležne za terpljenje, celo prostile so križev. Sv. Terezija je imela navado reči: „Terpeti ali pa vmreti“. Sv. Magdalena Paciška je še dalje šla in rekla: „Terpeti pa ne vmreti“. Sv. Janez Kriški, ki se je še po smerti križa

oklenjen deržal, je izrekel želje: „Terpeti in zasramovan biti!“ In sv. Frančišek Ksaverijan je večkrat klical v naj večem terpljenju: „Le še, o Gospod, oh le še!“

Veliko svetnikov tako slikajo, da pred podobo križanega klečijo in molijo, ali pa sv. britko martro objemajo, poljuoljajo in preserčno na persi pritiskajo. Kaj to pomeni? Kaj družega, kaker iz ljubezni do Jezusa so pripravljeni vse, tudi naj večje terpljenje prestati: da le sv. križ vidijo, pa so potolaženi in veseli. — Neka devica je hotela stopiti v prav oster red, v katerem so nune silno spokorno živele. Ko prosi ta nedolžna deklica za sprejem, jo prednjica tistega samostana takole nagovori: „Draga hči, ali si pa že kaj premislila, kaj te čaka pri nas, koliko boš morala terpeti, kako težka opravila boš imela in kako ostra spokorna dela boš morala opravljati“, in tako ji še nadalje popisuje, koliko hudega je čaka. Deklica se nekako prestraši, le besedice ne spregovori. Zdaj jo vpraša gospa prednjica: „Zakaj ne odgovoriš?“ Na to vpraša skor z jokajočim glasom nedolžno dekle: „Ali je pa tudi britka martra tam v tistem ozkem prostorčku, kjer bom stanovala in na terdem spala? tam, kjer se tako slaba hrana vživa, tam kjer se za male grehe tako hudo svarjenje sliši?“ — „Da, ljuba moja!“ je odgovor, „to pa, povsod dobiš in vidiš lahko sv. križ“. — „O častita mati! zakliče deklica vsa srečna, kjer križ vidim, tam se mi nič več težko ne zdi.“

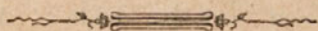
Tako si zna pravični, ki iz vere živi, terpljenje lajšati, tem bolj, ker je prepričan, da ga čaka za kratko terpljenje večno plačilo. Le vprašajte svetnike, kako so v nebesa prišli? Vsi bodo odgovorili, da zlasti poterpljenje je tista pot, ki pelje tje gori, da zatajevanje in premagovanje je tista visoka lestvica, ki seže do nebes. Pravičnemu je takorekoč vsako terpljenje, vsako premagovanje ena stopinja više na lestvi sv. križa, po kateri mora slednji hoditi, ki hoče dospeti v nebeške višave. Dolgo časa se že trudi po tej lestvi navzgor; sam ne ve, koliko stopinj mu še manjka: vse kar ve, je le to, da prva stopinja ga je od zemlje odločila, in na zadnji ga sam Bog pričakuje, mu pride naproti Jezus sam, tisti Jezus, ki je nekedaj rekel: „Blager žalostnim, ker potolaženi bodo. Blager vam, keder vas bodo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo mene; veselite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih“.

Da je kerščansko poterpljenje res ločivno znamenje, po katerem spoznava Jezus svoje ljubljence, nam je dokaz to, ker le

naj popolnišim je pošiljal terpljenje, svojemu podobno, le najbolj izvoljenim se je dal vdeležiti svojega terpljenja. Ozrite se na sv. Frančiška: veličasten se nam zdi v njegovi serafski ljubezni, a še bolj se čudimo njegovi nepremagljivi vedno veseli poterpežljivosti, in kedo bi ne bil ginjen, če se pobožno zamisli v njegove rane, katere je prejel ko najdragocenišo zastavo Jezusove ljubezni!

Posvetnjaki veselice obhajajo, pa žalujejo zraven, da skor žalosti z besedami ne morejo dopovedati; svetniki pa se izogibljejo grešnemu šumu, in uživajo mir in veselje, ki je večkrat tako obilo, da se jim zdi predčutje rajskega veselja v sredi zemeljske puščave.

O gotovo, keder se bo spolnila prošnja „pridi k nam tvoje kraljestvo“ t. j. keder bomo začeli po Jezusovo živeti; tedaj se bo spolnila tudi zadnja prošnja „reši nas od hudega“.

Nova zveličana.

1. Zveličani Karel Seški.

Zveličani Karel, preden je v red stopil Janez Karel imenovan, se je rodil v mestu Seciji (Sezze) v Kampaniji na Laškem 22. vinotoka leta 1613, ko sin poštenih in pobožnih kmetiških starišev Rugijera Markijone in Antonije Mačoni. Ko je nekoliko odrasel, izročili so ga v odgojo stari materi njegovi, pobožni ženi, ki ga je v verskih resnicah in v lepem zadržanju skerbno poučevala. Ko je dosegel sedmo leto, začne hoditi v šolo, ali komaj se je bil nekoliko brati naučil, ko je hudo zbolel. Kaker po čudežu zadobi zopet zdravje, zapusti šolo ter se loti z brati svojimi dela na njivah. Tam ga je napeljevalo rodovitno polje in prijetno stvarjenje božje k premišljevanju tega, ki je vse tako lepo naredil. To mu je zanetilo v sercu ogenj ljubezni do neskončno modrega in dobrotljivega Boga. Tako je njegova pobožnost vedno rastla in zoperno se mu je zdelo vse posvetno veselje. Molitev je če dalje bolj ljubil, pridige rad poslušal in pogostoma sprejemal svete zakramente.

Zraven teh pobožnosti je rad prebiral življenje svetih marternikov in drugih svetih mož, ki so po samotah živeli. Zahajal je tudi rad v cerkev manjših bratov, kjer je molil in ogledoval po-

dobe svetnikov. Vse to ga je spodbujalo z veliko močjo, da bi posnemal njih lepe zglede. Pa ne samo sebi je koristil z branjem; tudi drugim pastirjem in tovarišem na polju je razlagal, kar je pobožnega bral, ter jih tako k pobožnosti in čednosti v nemal.

Ko je dosegel sedemnajsto leto, je čutil v sebi silno hrepene-nje še svetejšega življenja. Množila se mu je tudi vedno v sercu ljubezen do Boga in pobožnost do brezmadežne Device Marije, ke-teri na čast je obljubil vedno devištvo. Premišljeval je rad, zlasti Kristusovo terpljenje; krotil in pokoril je svoje telo z veliko ostro-stjo. Do vbogih je bil zelo vsmiljenega serca; koliker so mu oko-liščine pripuščale, jih ne le ni odganjal brez daru, tudi sam od sebe jim je rad dajal vbogaime. Zavoljo tako lepih lastnosti in svetega pohlevnega zadržanja se je vsim prikupil; vsi so ga spo-štovali in častili.

V dvajsetem letu svojega življenja zbolil tako hudo, da je sam obupal nad ozdravljenjem. Vender prosi Boga pomoči in ob-ljubi v samostan stopiti, ako ozdravi. In Bog je vslišal pobožnega mladeniča. Ker je pa odlašal z izpolnitvijo tega, kar je obljubil, se mu prikaže Devica Marija ter ga spodbuja, da naj kmalu na-stopi redovno življenje.

Na to je sicer tudi on vedno mislil; želel je stopiti v red svetega Frančiška. Ali vpirali so se mu stariši, ki so vse svoje upanje le nanj postavljali. Z božjo pomočjo je vender premagal vse zapreke ter je sprejel redovno obleko v Nacijanskem samosta-nu (Nazzano) manjših bratov ostrejšega življenja ali reformatov. Imenovali so ga Kozma in odločili za lajika.

V redovni obleki je v čednostih hitro napredoval in zlasti ob koncu novicijata je bil zgled pravega redovnika. Redovne obljube je opravil 19. velikega travna leta 1636; takrat so mu premenili ime ter ga imenovali Karla.

Zavezavši se sè slovesnimi obljubami je s čudovito naglostjo napredoval v popolnosti in v zvestem spolnjevanju svojih dolžnosti. Spoštovali ga niso samo tovariši, ki so ga že iz novicijata poznali, ampak tudi drugi ljudje. Bil je zvest in natančen v vseh poslih, ki so mu jih nalagali predstojniki. Najdalj je opravljal zakristan-sko službo, kar mu je bilo neizrečeno po godu, ker je imel tako priložnost Bogu samemu služiti ter ga pogostokrat počastiti v naj-svetejšem zakramentu. Ves goreč je bil videti v tej službi; njegov obraz je bil podoben obrazu angela.

Svojega Zveličarja je ljubil tako, da je želel kri preliti zanj.

Rad bi bil šel Indijanom oznanjovat sveto vero; ali ko se je z nekimi tovariši na pot pripravljaj, zopet hudo zboli in primoran je bil popustiti to misel. Da bi popolnoma prezdravel, so ga poslali predstojniki v Rim, kjer je tako živel, da je zasluženje, ki ga ni mogel pridobiti z marterništvom, nadomestiti skušal s toliko večjo gorečnostjo in napredovanjem v čednostih.

Pa tudi Bog ga je obdaril s posebnimi milostmi. Dostikrat ga je bilo videti zamaknjenega; tudi dar prerokovanja mu je podelil Vsegavedni. Neka bolna plemenita gospa se je poslovila od njega z besedami: „Da se zopet viliva v svetem raju,“ Karel ji pa odgovori: „Ne še, je še vedno čas.“ Resnično je bolnica potem ozdravela. Neki drugi bolni žlahtni osebi, ki se je mislila odpeljati v drugo deželo, je rekel: „Sveti raj je za te“ — in res je kmalu vmerla. Več papežem je tudi že naprej prerokoval to čast.

Posebnega občudovanja vredna je učenost blaženega Karla, ki mu je bila od Boga vlita. Rojen je bil od kmetiških starišev, v šolah ni bil, tudi v samostanu se ni učil, ker ni bil odločen za mašnika, vendar je znal modro govoriti o bogoslovskih rečeh ter je spisal celo več pobožnih duhovnih knjig. Pridobil si je tako spoštovanje mnogih visokih oseb. Kardinali, in celo sam papež Klemen IX. so ga imeli za svetovavca.

Preselivši se v Rim, je ostal tam do smerti. 34 let je služil Bogu v samostanskem redu in zadnjih 24 let je bil vedno v Rimu v samostanu svetega Frančiška na Bregu (a Ripa). Zadnjič je šel po mestu 3¹. grudna leta 1669. Namenil se je bil v cerkev svetega Petra na Montoriju (in Montorio), da bi tam počastil Jezusa v jasecah. Ko se je vernil domov, lotijo se ga hudi bodljaji in merzlica. V bolezni so bile vse njegove misli v nebesih. Ko so mu prinesli v celico sveto popotnico, je kleče zavžil presveto Rešno Telo. Okrepčan od Jezusa in Marije je sladko v Gospodu zaspal ter se preselil v sveti raj 6. prosinca leta 1670.

Zlasti znamenitega dela zveličanega Karla neki poseben čudež. Neko jutro meseca vinotoka leta 1648 je bil v cerkvi sv. Jožefa konec hiš (a capo le case) v Rimu pri sv. maši. Ko je mašnik povzdignil presveto Rešno Telo je šel od presvete hostije svetel žarek naravnost v Karlovo levo stran, kjer je serce, ter ga je ranil. Več let je imel odperto tisto rano, pa sprosila je od Boga, da se mu je potem zacelila. Ostalo je pa še vedno na tistem mestu neko znamenje ali proga, kjer se je po njegovi smerti nov čudež zgodil. Maloketeremu je bila znana tista rana, vedeli so za njo le

tisti redki, ki si jih je sam odločil, da so mu pomagali, ko ni bila še zaceljena. Dva izmedj tih sta po njegovi smrti hitro poiskala kraj rane ter jo našla zaceljeno, pa tako, da se je vendar še poznala. Hitro se je raznesla ta novica po samostanu in vsi redovniki so želeli videti tisti čudoviti zarastek. Pokazalo se je pa več kaker so se nadjali. Ko so namreč dalj časa gledali zarastek, se prikaže v nekaj urah pod njim nekaj majhinemu žreblju podobnega, kar je v pričo gledavcev vedno več postajalo in vedno bolj določno podobo kazalo; v samih dveh urah je zrastle za polovico in drugo jutro je bilo dolgo kaker perst kazavec in debelo kaker mezinec. Zdravnik, ki je vse to na tanko pregledal, je našel, da je žrebelj segal globoko v persa.

Govorica o čudežu se je raznesla naglo po mestu in začeli so vreti ljudje v samostan, da bi se sami prepričali o tisti posebni prikazni. Ti, ki so merliča varovali, so komaj prideržavali nagnjeto ljudstvo, ki ga je hotelo poljubovati, gledati prav od blizu čudovito rano, vzeti si kak spominik od njega ali vsaj z roženkranci se ga dotekniti. Mej tem je žrebelj še vedno rastle ter začel križu podoben postajati. Vse je bilo prepričano, da je tukaj naredil Bog očiten čudež. P. Kapiucki, ki je postal pozneje kardinal, je rekel: „Čudež je neovergljiv. Velike reči sem videl s svojimi očmi. Veselite se, očetje, ker vas je Bog obogatil z veliko svetinjo“.

Gnječa okolo merliča je vedno več postajala, tako da je bilo potrebno kaj vkreniti zavoljo varnosti. Naznanilo se je to prevzvišenim kardinalom, ki so bili ravno zbrani, da bi izvolili novega papeža. Oni so vkazali Karla hitro pokopati. To se je tudi zgodilo, akoravno ni bila še truga narejena. Mnogim prav imenitnim osebam je bilo pa zelo žal, da niso mogli videti čudeža. Prav nujno so prosili kardinale, da bi se rajni zopet izkopal. Kardinali so to dovolili in ob enem so vkazali, da naj preiščejo izvedenci čudoviti žrebelj. Drugi dan po pokopu, to je 8. prosinca, so ga zopet izkopali. Ljudstva se je bilo neizrečeno dosti nateklo. Vse je želelo imeti kak spominik, tako da je bilo treba merliča večkrat preobleči, ker so verni obleko raztergali ter jo med se razdelili. Truplo je bilo skoraj nepokvarjeno, samo na koncu nosa in nog in na desni strani pers se je bila začela prikazovati gnjiloba, pa brez smrada. Žrebelj pa je bil mnogo več postal, kaker je bil prejšnji dan. Čez 21 mesecev po smrti so ga zopet odkopali, da bi ga postavili v poseben grob — in našli so ga še dobro ohranjenega.

Tako je pokazal Bog svoje dopadajenje nad pobožnim in ponižnim redovnikom, blaženim Karlom.

Življenje zveličanega brata Egidija, tovariša sv. Frančiška.

4. poglavje.

Kako je brat Egidij bolj hvalil pokorščino
kaker molitev.

Enkrat je bil neki brat v svoji celici pri molitvi in gvardijan njegov mu zapove pod pokorščino, da naj gre pobirat vbogaime. Tapa gre precej k bratu Egidiju ter mu reče: „Oče moj, jaz sem bil pri molitvi in gvardijan mi je vkal, da naj grem kruha prosit. Meni pa se zdi, da je bolje, če ostanem pri molitvi“. Brat Egidij mu odgovori: „Sin moj, nisi li še spoznal niti slišal, kaj je molitev? Prava molitev je, voljo svojega predpostavljenega storiti, in pri tistem, kateri je na se vzel jarem svete pokorščine, je znamenje velike ošabnosti, če kaker si že bodi odreče pokorščino, da svojo voljo stori, in ako bi se mu tudi še tako dozdevalo, da popolniše dela. Popolnoma pokorni redovnik je podoben jezdecu na krepkem konju, ki na njega moč zaupajoč brez straha jezdi po sredi poti; nasproti je pa nepokorni, godernjavi in nevoljni redovnik podoben tistemu, ki sedi na suhem, bolnem in slabotnem konju, zakaj brez truda ga sovražnik vjame, ali pa mertev ostane na bojišču. To ti povem, ako bi bil človek tako pobožen in povzdignjen v duhu da bi se pogovarjal z angeljci, pa bi ga mej tem pogovarjanjem poklical vikši, moral bi tisti trenotek pustiti pogovor z angeljci in slušati predpostavljenega“.

5. poglavje.

Kako je brat Egidij živel od dela svojih rok.

Ko je brat Egidij nekedaj v Rimu prebival v samostanu, je hotel živeti od lastnega dela, kaker je bil vedno vajen, kar je v red stopil, in tako-le je storil. Zjutraj za rano je bil z veliko pobožnostjo pri sveti maši, potem je šel v hosto, ki je bila dve uri hoda od Rima, ter je prinesel na rami butaro dervec, pa jih je prodal za kruh in za druge reči, ki so za jesti. Ko se je vračal

nekedaj mej drugim z butaro derv, jih je neka žena kupiti hotla, in ko sta se pogodila za ceno, jih ji je nesel v hišo. Ker je žena videla, da je redovnik, mu je dala neglede na pogodbo veliko več, kaker mu je bila obljubila. Brat Egidij pa je rekel: „Dobra žena, jaz nočem, da bi me premagala lakomnost, zato nočem večega plačila, kaker sem se pogodil s tebo.“ Pa ne le, da ni sprejel več, še tega, kar je bilo zmenjeno, je vzel le polovico ter je šel. Zato pa ga je omenjena žena jela močno spoštovati.

Brat Egidij je opravljal za plačilo vsakoverstna dela, vedno glede na spodobnost; pomagal je obirati oljike in grozdje tlačiti delavcem. Ko je bil nekega dne na tergu, je hotel nekedo orehe dati oklatiti ter je najemal enega družega za plačilo, da bi mu jih klatil. Ta pa se je izgovarjal, ker je bilo jako daleč in zelo težavno gori hoditi. Pa pravi brat Egidij: „Priatelj moj, če mi daš en delež orehov, grem jaz s teboj klatit“. In ko sta se pogodila, gre in naredivši prej znamenje svetega križa, spleza klatit na visoki oreh v velikem strahu. In ko so bili orehi otepeni, jih je dobil v delež toliko, da jih ni mogel nesti v naročju. Slekkel je torej kuto, zavezal rokave in kapuco ter tako iz nje naredil vrečo. Napolnil je to svojo kuto z orehi ter jo del na ramo in tako nesel v Rim, kjer je z velikim veseljem vse mej vboge razdelil iz ljubezni do Boga.

Keder so žito želi, je šel brat Egidij z drugimi vbozimi pobirat klasje, in če mu je kedo ponudil snop, je odgovoril: „Brat moj, jaz nimam kašče, da bi noter deval“. In tisto klasje je navadno razdal vbogaime. Redkokrat pa je brat Egidij cel dan pomagal drugim, ker si je vselej izgovoril nekaj časa, da je opravil duhovne ure in premišljeval.

Nekedaj je šel brat Egidij k vodenjaku sv. Sista po vode za tiste menihe, in neki mož ga poprosi piti. Brat Egidij odgovori: „In kako ponesem verč prazen menihom?“ Oni se nad tem razjezi ter reče bratu Egidiju mnogo neotesanih in razžaljivih besed, in brat Egidij se verne k menihom ves žalosten. Izprosi velik verč in gre nemudoma nazaj k imenovanemu vodenjaku po vodo in najde zopet tistega moža ter mu reče: „Priatelj moj, vzemi in pij, koliker se ti ljubi, in nikar se ne jezi! Nepristojno se mi je zdelo nositi odpito vodo tistim svetim menihom“. Taka ljubezen in ponižnost brata Egidija je pretresla in ganila onega, spoznal je svojo krivico in od tistega trenutka nadalje ga je močno spoštoval.

6. poglavje.

Kako je brat Egidij bil čudežno preskerbljen v veliki potrebi, ko zaradi velikega snega ni mogel iti prosit milostinje.

Ko je brat Egidij v Rimu stanoval pri nekem kardinalu, ter se je veliki postni čas bližal, in ker ni imel tistega dušnega miru kakeršnega si je želel, pravi kardinalu: „Oče moj, z vašim dovoljenjem grem zastran miru s tovarišem opraviti ta post na kak samotni kraj“. Kardinal mu odgovori: „Tega pa ne, dragi moj brat! Kam hočeš iti? Lakota je huda in malo sta izkušena; ostanita pri meni, zakaj meni bo to posebno veselje, da vama bom dal dati, kar bodeta potrebovala, iz ljubezni do Boga“. Ali brat Egidij hoče vender le iti, in šel je vun iz Rima na neko visoko goro, kjer je bil v starih časih neki grad, in tam je našel zapuščeno cerkvico, ki se je imenovala sv. Lovrenca, in tam je šel noter on in tovariš njegov ter sta molila in mnogo premišljevala. Ljudje ju niso poznali, in zato so jima le malo spoštovanja in ljubezni izkazovali. Za tega voljo sta bila v veliki potrebi in po verhu je še velik sneg zapadel in ležal več dni. Ta dva nista mogla iz cerkve; drugi jima niso živeža poslali in sama tudi nista nič imela; tako sta bila cele tri dni zaperta. Ko je brat Egidij videl, da od dela svojega ne more živeti in milostinje se ni moglo iti prositi, pravi tovarišu: „Brat moj predragi, kličiva naglas našega Gospoda, da nama po svojem vsmiljenju pomaga v tej skrajni sili: zakaj neki menihi so v veliki sili k Bogu klicali, in božja previdnost jih je preskerbela v potrebah njihovih“. Po teh zgledu sta začela moliti in priserčno prositi Boga, naj jima pomaga iz tolike sile. Bog, ki je največa dobrota, se je ozerl na vero, pobožnost, priprostost in gorečnost teh dveh ter je prošnjo njihuno tako-le vslišal.

Neki mož je gledal proti cerkvi, kjer je bil brat Egidij sè svojim tovarišem, in od Boga navdihnjen je mislil sam pri sebi: „Morda je v tisti cerkvi kaka dobra duša, da se pokori, in pri takem snegu nima potrebnega živeža in bi torej lahko od lakote vmerl.“ In priganjan od svetega Duha pravi: „Za gotovo da grem tja, da vidim, če je res ali ne, kar mi je prišlo na misel“, pa vzame nekoliko kruha in posodo vina ter gre, in z veliko težavo pride k omenjeni cerkvi, kjer najde brata Egidija s tovarišem vtopljenega v pobožno molitev. In od lakote sta bila tako shujšana, da sta bila bolj mertvim podobna kaker živim. Močno sta se mu smi-

lila, in ko ju je poživil in okrepčal se verne in pripoveduje potem sosedom svojim o skrajnji potrebi teh bratov, ter jih nagovarja in prosi za božjo voljo, da bi se jima pomagalo. Zato so po njegovem zgledu mnogi jima iz ljubezni do Boga nesli kruha in vina in drugega živeža in so se mej seboj pogovorili, da ju hočejo preskerbeti sè vsem potrebnim.

Ko je brat Egidij videl veliko vsmiljenje božje in ljubezen teh ljudi, pravi tovarišu: „Brat moj predragi, do sedaj sva prosila Boga, da bi nama pomagal v sili najuni, in vlišana sva bila. Zato ga morava hvaliti in častiti ter ga prositi za tiste, ki so naju živili z milostinjo svojo in za vse kersčansko ljudstvo“. In v veliki gorečnosti in pobožnosti je Bog toliko milost podelil bratu Egidiju, da so mnogi po njegovem zgledu zapustili ta lepi svet, in mnogi drugi, ki niso mogli stopiti v red, so se doma ostro pokorili.

7. poglavje.

O dnevi smerti svetega brata Egidija.

Ta dan pred svetim Jurijem ob času zornice v dva in petdeset letu njegovega redovnega življenja, ker je prvi dan meseca sprejel obleko sv. Frančiška, je vzel Bog dušo brata Egidija v nebeško veličastvo, to je na praznik svetega Jurija.

8. poglavje.

Kako je videl neki svet mož mej molitvijo, ko je šla duša brata Egidija v večno življenje.

Neki dober mož, ki je ravno molil, ko se je brat Egidij ločil iz tega življenja, je videl kako je njegova duša z množico drugih duš, ki so tačas iz vic prišle, proti nebu se vzdigovala, in kako je Jezus Kristus duši brata Egidija naproti hitel, ter spremljan od množice angeljev in vseh tistih duš mej veličastnim petjem šel v nebeško veselje.

Drobtinice.

Važna določba glede vesoljne odveze.

S pismom od 7. julija 1882 („Quo universi“) so sveti oče določili formulo, s katero se ima zanaprej dajati vesoljna odveza združena s popolnim odpustkom. Razne do zdaj navadne formule

so nadalje neveljavne in sama intencija, pri deljenju zakramentalne odveze ob enem tudi vesoljno odvezo podeliti, ne zadostuje več. Nova formula je pa ta le :

FORMULA BENEDICTIONIS

cum Indulgentia plenaria pro Tertiariis Saecularibus ceterisque omnibus communicationem privilegiorum et gratiarum cum iisdem, vel cum Regularibus cuiuscumque Ordinis habentibus.

Antiph. Intret oratio mea in conspectu tuo, Domine ; inclina aurem tuam ad preces nostras ; parce, Domine, parce populo tuo, quem redemisti Sanguine tuo pretioso, ne in aeternum irascaris nobis.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

Ÿ. Et ne nos inducas in tentationem.

R). Sed libera nos a malo.

Ÿ. Salvos fac servos tuos.

R). Deus meus sperantes in te.

Ÿ. Mitte eis, Domine, auxilium de Sancto.

R). Et de Sion tuere eos.

Ÿ. Esto eis, Domine, turris fortitudinis.

R). A facie inimici.

Ÿ. Nihil proficiat inimicus in nobis.

R). Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis.

Ÿ. Domine, exaudi orationem meam.

R). Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R). Et cum spiritu tuo.

OREMUS

Deus, cui proprium est misereri semper et parcere : suscipe deprecationem nostram ; ut nos et omnes famulos tuos, quos delictorum catena constringit, miseratio tuae pietatis clementer absolvat.

Exaudi, quaesumus Domine, supplicum preces, et confitentium tibi parce peccatis : ut pariter nobis indulgentiam tribuas benignus et pacem.

Ineffabilem nobis, Domine, misericordiam tuam clementer ostende : ut simul nos et a peccatis omnibus exuas, et a poenis, quas pro his meremur, eripias.

Deus, qui culpa offenderis, poenitentia placaris: preces populi tui supplicantis propitius respice; et flagella tuae iracundiae, quae pro peccatis nostris meremur, averte. Per Christum Dominum Nostrum. Amen.

Dicto deinde:

Confiteor etc. Misereatur etc. Indulgentiam etc.

Sacerdos proseguitur:

Dominus Noster Iesus Christus, qui Beato Petro Apostolo dedit potestatem ligandi atque solvendi, Ille vos absolvat ab omni vinculo delictorum, ut habeatis vitam aeternam, et vivatis in saecula saeculorum. Amen.

Per sacratissimam Passionem et Mortem Domini Nostri Iesu Christi; precibus et meritis Beatissimae semper Virginis Mariae, Beatorum Apostolorum Petri et Pauli, Beati Patris Nostri N. et omnium Sanctorum, auctoritate a Summis Pontificibus mihi concessa, plenariam Indulgentiam omnium peccatorum vestrorum vobis impertior. In nomine Patris ☩ et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

*Si haec Indulgentia immediate post Sacramentalem absolutio-
nem impertiatur, reliquis omissis, Sacerdos absolute incipiat a verbis
Dominus noster Iesus Christus etc. et ita proseguatur usque ad fi-
nem, plurali tantum numero in singularem immutato.*

Sveti oče Leon XIII. o sedemstoletnici sv. Frančiška.

Na praznik vtisnjenja častitljivih ran sv. Frančiška, 17. ki-
mavca, so izdali papež Leon XIII. za sedemstoletnico našega sve-
tega očeta prelepo okrožnico na vse škofe katoliškega sveta, pač
najbolj priserčno, najbolj navdušeno mej vsemi, kar so jih do zdaj
pisali. V njej se očitno pred celim svetom priznavajo ko uda tret-
jega reda svetega Frančiška, z gorečo besedo povzdigujejo tega
velikega svetnika in posebnega dobrotnika človeštva ter naposled
z očetovsko ljubeznijo in skerbjo priporočajo razširjevanje tretjega
reda mej katoliškim ljudstvom kaker izversten pripomoček k
vstanovitvenju in vterjenju pravega kerščanskega življenja, ki edino
more osrečiti človeško družbo ter jo rešiti nadlog, ki jo tarejo,
nevarnosti, ki jej preté. V resnici, to je pismo papeževo, katere-
ga smemo po vsi pravici silno veseli biti vsi otroci svetega Fran-
čiška tako prvega in drugega kaker zlasti tretjega reda, ki bo
po taki priporočbi brez skerbi z novo močjo se širil po katoliškem

svetu. Ker gre ta letnik našega časopisa že h koncu, okrožnica pa je precej obširna, mislimo, da bo prav storjeno, ako ž njo začnemo novi — četerti — letnik. Mej tem pa prosimo vse naše predrage bravce, naj si vsak po svoji moči prizadevajo kaj storiti tako za razširjanje tretjega reda, kaker za razširjanje našega redovnega časopisa, ki ga bomo s pomočjo božjo tudi drugo leto izdajali po dozdanih ceni.

Molitevna knjiga za ude tretjega reda sv. Frančiška.

Že smo v predzadnjem zvezku omenili to lepo „molitevno knjigo“, ki jo po pravici smemo priporočati vsem bratom in sestrám tretjega reda sv. Frančiška, kaker tudi vsem drugim katoliškim Slovencem, ki hočejo ta red, tolikanj hvaljen od našega svetega očeta Leona XIII., bolj natanko spoznati.

Knjiga obsega dva dela. V prvem so bolj navadne, vsakemu kristjanu potrebne molitve: juterne, večerne, mašne, izpovedne, obhajilne in premnoge priložne, križev pot, različni rožni venci, mnoge litanije in pesmi; molitve so skoraj vse take, ki so sklenjene z odpustki. V drugem delu stoji najprej „vodilo tretjega reda sv. Frančiška s kratko razlago,“ potem zapisnik odpustkov tretjega reda, popolnih in nepopolnih, vse posneto po 1. in 2. letniku „Cvetja“, nadalje „obljuba“, absolutio generalis pro Tertiariis (mejtem določena, kaker gori povedano), navod k redovni molitvi, dnevnic Matere Božje in stopni psalmi.

Knjigo lepšate dve vmetalno izdelani podobi, jeklorez, ki nam kaže svetega Frančiška mej raznimi svetniki svojih treh redov, in z barvami tiskan naslovni list z neketerimi prav prijetnimi drobnimi obrazy.

Kaker smo že naznanili, stane knjiga, ki se more iz Ljubljane ali tudi pri nas dobiti, v usnu vezana 1 gljd., sè zlatim obrezkom 1 gljd. 20 kr. po pošti 10 kr. več.

Priporočilo.

V pobožno molitev se priporočate tretjerednici goriške skupščine sestra **F r a n č i š k a** (Gertrud) **K a v č i č**, vmerla 21. kimavca v Tolminu, in sestra **M a r g a r e t a K o r t.** (Jozefa) **S t e p a n.**

Popolni odpustek morejo dobiti meseca listopada:

1. vsi verni v cerkvah redov sv. Frančiška: 12., 19., 36., 28., 29.;
 2. tretjeredniki razen naštetih dni tudi: 14., 16., 17., frančiškanski tudi: 27.; vesoljno odvezo: 1., 19., 21., 25.
-